

Veselības ministrija

Veselības nozares stratēģiskās padomes sēde

2023.gada 10.oktobrī

Veselības ministrija

Sanāksmes darba kārtība

- 1. Valdības rīcības plāna projekts;**
- 2. Informācija par 2023.gada papildu budžeta piešķiruma sadalījumu;**
- 3. Veselības ministra prioritātes 2024. gadam;**
- 4. Citi aktuāli jautājumi.**

Veselības ministrija

Valdības rīcības plāna projekts (veselības jomas pasākumiem)

Veselības ministrija

Deklarācijas uzdevumi veselības jomā

5 UZDEVUMI

10. Risināsim valsts demogrāfisko pārmaiņu izaicinājumus, paplašinot atbalstu ģimenēm ar bērniem, nodrošinot bērniem pieejamus izglītības, sociālos un veselības aprūpes pakalpojumus.
13. Veidosim uz pacientiem orientētu veselības aprūpes pakalpojumu sistēmu, nodrošinot primārās veselības aprūpes plašāku pieejamību, kas būtiski uzlabo agrīnu diagnostiku un spēju efektīvi ārstēt pacientus no slimībām ar augstiem mirstības rādītājiem.
14. Ieviesīsim ilgtspējīgu, visus Latvijas iedzīvotājus aptverošu veselības finansēšanas modeli vienlīdz ar efektīviem e-pārvaldes datu risinājumiem. Nodrošināsim veselības nozares publisko finansējumu vismaz 12 % apmērā no Latvijas valsts budžeta pamatfunkciju izdevumiem, neskaitot ārpus fiskālās telpas finansētas investīcijas.
15. Panāksim veselīgi nodzīvoto mūža dzīves gadu pieaugumu Latvijas sabiedrībā, tajā skaitā sekmējot aktīvu dzīvesveidu. (..)
16. Veicināsim sabiedrības izpratni un atbildību par savu drošību, pienākumu gan valstiskā, gan individuālā līmenī rūpēties par drošību mājās, sabiedrībā un savstarpējā saskarsmē, tostarp par drošību ceļu satiksmē, darba aizsardzības pasākumiem, nelaimes gadījumu novēršanu un drošas apkārtējās vides uzturēšanu.

Veselības ministrija

10. Deklarācijā dotais uzdevums

Risināsim valsts demogrāfisko pārmaiņu izaicinājumus, paplašinot atbalstu ģimenēm ar bērniem, nodrošinot bērniem pieejamus izglītības, sociālos un veselības aprūpes pakalpojumus.

Veselības ministrija

10.1. Uzlabot veselības aprūpes pakalpojumus bērniem.

Izstrādājot Mātes un bērna veselības plānu 2025. - 2027.gadam, tiks īstenots pasākumu kopums veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai veseliem bērniem un bērniem ar hroniskām saslimšanām, tostarp pasākumi bērnu psihiskās veselības uzlabošanai.

Atbildīgā institūcija: VM

Līdzatbildīgās institūcijas: profesionālās asociācijas, pacientu organizācijas, NVO, ārstniecības iestādes, LM, IZM

Termiņš: 30.12.2024.

Veselības ministrija

13. Deklarācijā dotais uzdevums

Veidosim uz pacientiem orientētu veselības aprūpes pakalpojumu sistēmu, nodrošinot primārās veselības aprūpes plašāku pieejamību, kas būtiski uzlabo agrīnu diagnostiku un spēju efektīvi ārstēt pacientus no slimībām ar augstiem mirstības rādītājiem.

Veselības ministrija

13.1. Definēt veselības aprūpes pakalpojumu grozu, tajā skaitā primārās veselības aprūpes pakalpojumu grozu, vienlaikus attīstot veselības aprūpes rezultātu novērtēšanas kritērijus. (sasaistē ar 14.1.pasākumu)

1) Izveidots veselības aprūpes pakalpojumu grozs, tajā skaitā primārās veselības aprūpes pakalpojumu grozs, kas pieejams visā Latvijā, ikvienam Latvijas iedzīvotājam.

2) Noteikti, monitorēti veselības aprūpes pakalpojumu kvalitātes kritēriji.

3) Uzlabota skrīningu aptvere, kā arī palielināts agrīnā stadijā (I un II) atklāto vēžu gadījumu skaits un uzlabota sirds un asinsvadu saslimšanu riska diagnostika primāra veselības aprūpē.

Atbildīgā institūcija:
VM

Līdzatbildīgās institūcijas:
profesionālās asociācijas, pacientu organizācijas

Termiņš: 31.10.2026.

Veselības ministrija

13.2. Pilnveidot veselības aprūpes un primārās veselības aprūpes finansēšanas modeli. (sasaistē ar 14.1.pasākumu)

- 1) Izvērtētas vērtībās balstītas veselības aprūpes finansēšanas modeļa ieviešanas iespējas.
- 2) Pilnveidots nozarē strādājošajiem skaidri izprotams primārās veselības aprūpes finansēšanas modelis.
- 3) Definētas darba organizācijas prasības ģimenes ārstu praksē kompetenču līmenī.

Atbildīgā institūcija: VM

Līdzatbildīgās institūcijas:
Profesionālās asociācijas,
izglītības iestādes

Termini:

- 1) 31.10.2026.
- 2) 31.12.2024.
- 3) 31.12.2024.

Veselības ministrija

13.3. Uzlabosim pacientu drošību, mazinot antimikrobiālās rezistences un ar veselības aprūpi saistīto infekcijas slimību izplatību, kā arī panāksim to, ka pieaug to cilvēku īpatsvars, kam ir izpratne par piesardzīgu antibiotiku lietošanu vismaz par 5%.

1) Uz klīniskās universitātes slimnīcas bāzes izveidots kompetences centrs AMR jomā, kas nodrošina vadlīniju un rekomendāciju izstrādi ārstniecības iestādēm, ievieš labāko praksi antibiotiku piesardzīgai lietošanai un ar veselības aprūpi saistītu infekciju uzraudzībai, ierobežošanai un profilaksei, kā arī veic konsultācijas un mācības ārstniecības personām par šiem jautājumiem.

2) Ieviesti efektīvi sabiedrības informēšanas pasākumi, lai uzlabotu sabiedrības izpratni par piesardzīgu antibiotiku lietošanu, kā arī uzlabotu izpratni par antimikrobiālās rezistences radītajiem draudiem.

Atbildīgā institūcija:
VM

Līdzatbildīgās institūcijas:
ārstniecības iestādes,
profesionālās asociācijas,
pacientu organizācijas

Terminš:
31.12.2024.

14. Deklarācijā dotais uzdevums

Ieviesīsim ilgtspējīgu, visus Latvijas iedzīvotājus aptverošu veselības finansēšanas modeli vienlīdz ar efektīviem e-pārvaldes datu risinājumiem. Nodrošināsim veselības nozares publisko finansējumu vismaz 12 % apmērā no Latvijas valsts budžeta pamatfunkciju izdevumiem, neskaitot ārpus fiskālās telpas finansētas investīcijas.

Veselības ministrija

14.1. Ieviest visaptverošu valsts veselības apdrošināšanas sistēmu (visām personām, kuras dzīvo un strādā Latvijā), atsakoties no divu "grozu principa".

Pilnveidots veselības aprūpes finansēšanas modelis, kas visiem Latvijas rezidentiem vai cilvēkiem, kuri Latvijā strādā, uzturas ar uzturēšanās vai darba atļaujam, nodrošina vienādus valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus.

Atbildīgā institūcija: VM

Līdzatbildīgās institūcijas:
FM, LM

Termiņš: 31.10.2026.

Veselības ministrija

14.2. Izstrādāt dinamisku, mūsdienīgu veselības aprūpes un kompensējamo zāļu finansēšanas modeli, palielinot veselības nozares finansējumu, nodrošinot, ka veselības aprūpes vispārējās valdības sektora finansējuma apmērs pārsniedz 12% no vispārējās valdības izdevumiem.

Veselības aprūpes vispārējās valdības sektora finansējuma apmērs pārsniedz 12% no vispārējās valdības izdevumiem (Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija regulas (ES) Nr. 549/2013 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (Dokuments attiecas uz EEZ) A pielikuma 2.113. punkta izpratnē) un veido:

2025. gadā 15% no vispārējās valdības izdevumiem;

2026. gadā 16% no vispārējās valdības izdevumiem.

Atbildīgā institūcija: VM

Līdzatbildīgās institūcijas: -

Termiņš:
31.10.2026.

Veselības ministrija

14.3. Palielināt darba samaksai novirzāmo finansējumu veselības nozarē strādājošajiem atbilstoši Veselības nozares darbaspēka stratēģijā noteiktajam, kā arī atbilstoši MK, Saeimas lēmumiem.

Pakalpojuma tarīfos noteiktā mēneša vidējā darba samaksa (VDS) veselības aprūpes nozares darbiniekiem tiek palielināta katru gadu.

Atbildīgā institūcija:
VM

Līdzatbildīgās institūcijas: -

Termiņš: Ikgadēji

Veselības ministrija

14.4. Uzlabot kompensējamo zāļu efektivitāti un pieejamību pacientiem.

1) Pārskatīti kompensējamo zāļu sarakstā iekļauto zāļu kompensācijas nosacījumi, papildināts kompensējamo zāļu saraksts ar jaunām izmaksu efektīvām zālēm, nodrošināta zāļu iekļaušanas kritēriju caurskatāmība.

2) Pacientam noteikti veikto līdzmaksājumu «griesti» 250,00 eiro kalendārajā gadā par kompensējamo zāļu iegādi.

3) Nodokļu politikas pamatnostādņu izstrādes procesā vērtēt iespēju pārskatīt PVN likmi zālēm, samazinot PVN likmi (to) recepšu zālēm ne mazāk kā par 5%.

4) Kompensējamo zāļu aptiekas cenas nepārsniedz cenas Igaunijā un Lietuvā.

Atbildīgā institūcija:
VM

Līdzatbildīgās institūcijas: 3) FM

Termini:

1) 30.12.2023.

2) 30.10.2026.

3),4) 31.10.2026.

Veselības ministrija

14.5. Veicināt veselības nozares digitalizāciju un nodrošināt efektīvu datus un tehnoloģijās balstītu veselības aprūpes pārvaldību.

- 1) Pieņemts normatīvais regulējums strukturēto datu izveidošanai un apstrādei, tai skaitā nepieciešamo klasifikatoru un starptautisko standartu adaptēšana.
- 2) Izveidots un ieviests veselības nozares IKT pārvaldības modelis.
- 3) Ieviesta veselības nozarē izmantojamo digitālo risinājumu sertifikācija.
- 4) Izveidots valsts līmeņa koplietošanas risinājums, kas nodrošina sadarbību nacionālā līmenī un iekļaušanos Eiropas vienotajā veselības datu telpā.

Atbildīgā institūcija:

VM

Līdzatbildīgās institūcijas: -

Termiņš:

- 1) 30.10.2026.
- 2) 31.12.2024.
- 3) 30.06.2025.
- 4) 31.12.2025.

Veselības ministrija

15. Deklarācijā dotais uzdevums

Panāksim veselīgi nodzīvoto mūža dzīves gadu pieaugumu Latvijas sabiedrībā, tajā skaitā sekmējot aktīvu dzīvesveidu. Modernizēsim sporta nozari, piedāvājot sporta izglītības finansēšanas modeļus, kas sniedz plašākas iespējas bērniem un jauniešiem, kā arī sniegsim iespēju attīstīt profesionālo klubu sistēmu atbilstoši starptautiskajām tendencēm. Pēc skaidriem un caurskatāmiem kritērijiem atbalstīsim augstu sasniegumu sportu, tai skaitā olimpisko un paraolimpisko kustību.

Veselības ministrija

15.1. Uzlabota veselības veicināšanas, profilakses un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība, lai apturētu liekā svara un aptaukošanās izplatību sabiedrībā, kā arī apturēts iedzīvotāju fiziskās aktivitātes raksturojošo rādītāju samazinājums.

Izstrādāts Pasākumu plāns liekā svara un aptaukošanās izplatības pieauguma mazināšanai un fizisko aktivitāšu veicināšanai Latvijas iedzīvotājiem 2025.-2029.gadam, kurā iekļauti mērķēti pasākumi liekā svara un aptaukošanās risku mazināšanai, kā arī fizisko aktivitāšu veicināšanai.

Atbildīgā institūcija:
VM

Līdzatbildīgās institūcijas: ZM, LM, IZM, KM, VM (SPKC, RSU), LU, pašvaldības, ārstniecības iestādes, pacientu organizācijas, NVO

Terminš:
30.12.2024.

Veselības ministrija

15.2. Ieviest mērķētus un efektīvus pasākumus iedzīvotāju paradumu maiņai, tostarp nodokļu instrumenti, lai novērstu atkarību izraisošo vielu un procesu lietošanas izplatību sabiedrībā, kā arī mazināta atkarību radītā riska ietekme uz veselību.

1) Paplašināts atkarību profilakses, tai skaitā sociālās rehabilitācijas un atbalsta pasākumu klāsts un pieejamība personām, kurām ir augstāks atkarību risks un līdzatkarīgām personām, kā arī nodrošināta narkoloģiskās ārstēšanas pieejamība personām, kas cieš no atkarībām.

2) Pārskatītas akcīzes nodokļa likmes alkoholiskajiem dzērieniem, tabakas izstrādājumiem, tabakas aizstājējproduktiem, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamajiem šķidrumiem un to sastāvdaļām, samērojot valsts fiskālos un sabiedrības veselības aizsardzības mērķus. Novirzīta daļa akcīzes nodokļa par alkoholu, tabakas izstrādājumiem, produktiem un azartspēlēm sabiedrības veselības veicināšanas un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu finansēšanai.

Atbildīgā institūcija:

1) VM, LM

2) FM

Līdzatbildīgās institūcijas:

1) VM (SPKC, NVD), RPNC, LM, TM, IeM, pašvaldības, ārstniecības iestādes, LPS, NVO

2) VM, LM

Termini:

1) 30.10.2026.

2) 30.12.2024.

Veselības ministrija

15.3. Ieviest pasākumus veselībratības uzlabošanai, lai novērstu iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumus raksturojošo rādītāju (attiecībā uz veselīga uztura patēriņu, iesaisti fiziskajās aktivitātēs, atkarību vielu lietošanu, drošu uzvedību, vakcināciju pret infekcijas slimībām utml.) pasliktināšanos, kā arī uzlabotu izpratni par seksuāli reprodūktīvās veselības un psihiskās veselības jautājumiem.

1) Identificētas vajadzības veselībratības uzlabošanai izglītības vidē, t.sk. izvērtētas izglītojamo zināšanas un prasmes veselības izglītības jautājumos, un pilnveidots mācību saturs veselības izglītības jautājumu apguvei.

2) ESF ietvaros īstenoti veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi gan nacionālā, gan pašvaldību līmenī veselīga uztura, fizisko aktivitāšu, psihiskās veselības, seksuālās un reprodūktīvās veselības veicināšanas, atkarību izraisošo vielu lietošanas un procesu atkarības mazināšanas, traumatisma mazināšanas, infekcijas slimību profilakses un vakcinācijas veicināšanas, pirmās palīdzības jomās, kā arī vecāku prasmju programmas.

Atbildīgā institūcija:

- 1) IZM
- 2) VM

Līdzatbildīgās institūcijas:

- 1) VM, LM, VM (SPKČ, RSU), NVO
- 2) VM (NMPD, LAB, PSMVM), pašvaldības

Terminš:

- 1) 30.12.2025.
- 2) 31.10.2026.

16. Deklarācijā dotais uzdevums

Veicināsim sabiedrības izpratni un atbildību par savu drošību, pienākumu gan valstiskā, gan individuālā līmenī rūpēties par drošību mājās, sabiedrībā un savstarpējā saskarsmē, tostarp par drošību ceļu satiksmē, darba aizsardzības pasākumiem, nelaimes gadījumu novēršanu un drošas apkārtējās vides uzturēšanu.

Veselības ministrija

16.1. Stiprināta veselības nozares gatavība ārkārtas situācijām, kas ļautu nodrošināt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem ārkārtas situācijās, kā arī uzlabotu veselības nozares kritiskās infrastruktūras darbības nepārtrauktības nodrošināšanu.

1) Izvērtēta veselības nozares kritiskās infrastruktūras gatavība darbības nepārtrauktības nodrošināšanai ārkārtas situācijās un veicamie pasākumi, lai to pilnveidotu;

2) Pārskatīta un aktualizēta veselības nozares materiālo rezervju nomenklatūra, nodrošināts finansējums valsts materiālo rezervju iegādēm, atjaunošanai un uzturēšanai.

Atbildīgā institūcija:

1) VM, veselības nozares kritiskās infrastruktūras ārstniecības iestādes;

2) VM, IEM

Līdzatbildīgās institūcijas:

1) VDD, EM, AIM; veselības nozares kritiskās infrastruktūras ārstniecības iestādes

2) VM (NMPD)

Termiņš: Ikgadēji

Veselības ministrija

Valsts kancelejas iesniegtais priekšlikums

16.2. Veicināta sabiedrības izpratni un atbildību par savu drošību, pienākumu gan valstiskā, gan individuālā līmenī rūpēties par drošību mājās, sabiedrībā un savstarpējā saskarsmē un drošas apkārtējās vides uzturēšanu.

- 1) Izveidots kompetentu NVO tīkls drošības jautājumos;
- 2) sniegts atbalsts attiecīgās jomas NVO sabiedrības izpratnes un atbildības vairošanai individuālās drošības jomās.

Atbildīgā institūcija: KM

Līdzatbildīgās institūcijas: SIF, AizM, IeM (VUGD), VK, NVO, VM, pašvaldības

Termiņi:

- 1) 29.02.2024.
- 2) 31.10.2026.

Veselības ministrija

Valsts kancelejas iesniegtais priekšlikums

16.3. Apzināti Latvijas dominējoši riski iedzīvotāju mirstībai no ārējiem nāves cēloņiem un noteikta rīcība to mazināšanai.

1) Izstrādāts ziņojums par pasākumiem mirstības no ārējiem nāves cēloņiem samazināšanai un iesniegts apstiprināšanai Ministru kabinetā;

2) Mirušo skaits no ārējiem nāves cēloņiem (uz 100 000 iedzīvotājiem), skaita samazinājums pret iepriekšējo gadu;

3) Veikts pētījums par ārējo nāves cēloņu mazināšanas risinājumiem.

Atbildīgā institūcija: VK

Līdzatbildīgās institūcijas: SM, IeM, LM, VM, VARAM, pašvaldības

Termini:

1) 31.03.2024.

2) 31.10.2026.

Veselības ministrija

Paldies!